

Nasjonalparkstyret for Fulufjellet

Årsrapport 2015

Fulufjellet nasjonalpark

Fulufjellet nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 27. april 2012 med hjemmel i lov av 19. juni 2019 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Nasjonalparken ligger i Trysil kommune og omfatter et område på 82,5 km².

Formålet med Fulufjellet nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer som er uten tyngre naturinngrep, herunder artsfattig fjellvegetasjon og artsrik barskog.

Videre er formålet med nasjonalparken å ta vare på:

- et inngrepsfritt skog- og fjellområde som en del av et stort, helhetlig og særpreget økosystem i grensetraktene
- storslåtte landskapsformer bl.a. med særpregede og blokkrike juv
- naturmangfoldet med et egenartet plante-, sopp- og dyreliv, herunder innslag av høyereliggende barskog med naturpreg, og med arter som; sjokoladekjuke og sibirskjuke
- kulturminner.

Det er utarbeidet en forvaltningsplan for Fulufjellet nasjonalpark som foreløpig ligger til endelig godkjenning i Miljødirektoratet.

Fregn naturreservat

Fregn naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon 27. april 2012 med hjemmel i lov av 19. juni 2019 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Nasjonalparken ligger i Trysil kommune og omfatter et område på 3,9 km².

Formålet med Fregn naturreservat er å bevare et naturskogspreget barskogsområde som har særskilt betydning for biologisk mangfold. Videre er formålet å ta vare på variasjonsbredden i økosystemer, naturtyper, arter og genetisk mangfold. Av spesielle kvaliteter har området store arealer med gammel furu- og granskog på kalkrik grunn med et rikt artsmangfold. Området er på grunn av sin naturtilstand, produktivitet og egenart av særskilt naturvitenskapelig betydning.

Det finnes ikke forvaltningsplan for dette området.

I tråd med den nye forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder ble forvaltningsmyndigheten for Fulufjellet nasjonalpark og Fregn naturreservat delegert til et politisk sammensatt verneområdestyre med representasjon fra Trysil kommune og Hedmark fylkeskommune ved Miljødepartementets vedtak av 14. desember 2012. Ved utnevnelsen av verneområdestyret vedtok også departementet egne vedtekter som fastlegger styrets mandat og rammer for arbeidet. Fram til dette tidspunktet har Fylkesmannen i Hedmark vært forvaltningsmyndighet.

Aktører i verneområdet

Nasjonalparkstyret 2012-2015

Medlem	Varamedlem	Representerer
Ole Martin Norderhaug, leder	Bjørn Karlsen	Trysil kommune
Björg-Edith Enger, nestleder	Eva Løken	Trysil kommune
Dag Rønning	May-Liss Sæterdalen	Hedmark fylkeskommune

F.V. Dag Rønning, Henriette B. Kildahl, Ole Martin Norderhaug og Eva Løken på studietur til Lomsdal-Visten nasjonalpark juni 2015.

Arkivfunksjonen til nasjonalparkstyret ligger hos Fylkesmannen i Hedmark og postadressen er:

Nasjonalparkstyret for Fulufjellet
Postboks 4034
2306 HAMAR
Epost: fmhepost@fylkesmannen.no
Telefon: 62 55 11 87

Faglig rådgivende utvalg (FRU)

Et rådgivende utvalg skal sikre involvering av ulike interesser i verneområdet; grunneiere og andre interessenter/organisasjoner. Det rådgivende utvalget skal ikke behandle enkeltsaker, men kunne gi råd til styret i saker som gjelder forvaltningen av verneområdet og være en kanal for brukerinteresser inn i nasjonalparkstyret.

Et faglig rådgivende utvalg ble oppnevnt i 2014 og har bestått av:

Navn	Reprenterer
John T. Stallvik	Ljørdalen Utmarkslag
Sæming Hagen	Statskog
David Håkonsen	Ljørdalen Grendeutvalg
Christian Dufseth	FNF-Hedmark
Elisabeth Sakrisson	Ljørdalen Sportsklubb
Stein Egil Storbæk	Ljørdalen Turistutbygging
May Bråtalen (Jan Erik Nordnes)	Fulufjellet Alpinsenter AS
Trond Skåret	Fulufjällsringen
Länsstyrelsen Dalarna	Länsstyrelsen i Dalarna
Gudrun Sanaker Lohne	Destinasjon Trysil

I 2015 ble det avholdt ett møte med FRU den 26. januar på Ljøratunet i Ljørdalen. På dette møtet ble det informert om lokal forvaltning av verneområder og Statens naturoppsyn sin rolle og hvilket ansvar dem har. Det ble videre informert om hva en forvaltningsplan er, samt at det ble gitt rom for å komme med uttalelser til forvaltningsplanen som på det tidspunktet var på høring.

Administrativt kontaktutvalg (AKU)

Administrativt kontaktutvalg skal være et forum for å diskutere og avklare saker mellom kommune og forvaltning, samt fungere som en støtte til forvalter i planlegging/gjennomføring av tiltak. Det ble oppnevnt et administrativt kontaktutvalg i 2014 der følgende er representert:

Navn	Reprenterer
Bjørn Tore Bækken	Trysil kommune
Gro Svarstad	Trysil kommune
Ove Holseng	Hedmark fylkeskommune
Ole Vangen	Statens naturoppsyn

Det er ikke avholdt et formelt møte med AKU, men forvalter har holdt jevn kontakt med representantene gjennom året.

Nasjonalparkforvalter

Styrets sekretariat består av nasjonalparkforvalter Henriette Bøe Kildahl med kontorsted på Skrivargårn på Drevsjø i Engerdal. Forvalter er underlagt styret i alle saker, men er formelt ansatt hos Fylkesmannen i Hedmark med miljøvernavdelingen som faglig og administrativt tilknytningspunkt. Forvalteren skal forberede saker for styret, drive informasjon og gjennomføre tiltak, samt holde kontakt med brukerne av verneområdet. Henriette ble ansatt 1. mars 2014 i en 100 % stilling, og har tidligere jobbet i Engerdal og Løten kommuner innen landbruks- og miljøvernforvaltning. Hun har også jobbet i Engerdal fjellstyre som sommervikar.

Naturoppsynet

Naturoppsynet er den utøvende og kontrollerende delen av forvaltningen av verneområdene. Naturoppsynet kan ikke drive forvaltning, men skal følge opp miljølovgivningen og vedtak fattet av nasjonalparkstyret og andre offentlige myndigheter. I tillegg skal oppsynet informere, veilede og gjennomføre tiltak og registreringer. Hovedansvar for naturoppsynet i Fulufjellet nasjonalpark er Ole Vangen, med kontorsted på Drevsjø.

Naturoppsynet har bistått med blant annet oppsetting av informasjonstavler. Ellers utfører SNO rene oppsynsoppgaver, informasjonsarbeid og gjennomfører tiltak for nasjonalparkstyret. SNO utarbeider egne årsrapporter der dette gjennomgås.

Ole Vangen på Brynflået sommeren 2014.

Andre sentrale myndigheter

Det er også andre myndigheter som påvirker både bruk og tilrettelegging i verneområdet. Fulufjellet nasjonalpark ligger i sin helhet innenfor Trysil kommune. Kommunen har ansvaret for arealforvaltningen og god dialog er særlig viktig for innfallsporene og randsoneene til verneområdet.

Kommunen har myndighet etter plan- og bygningsloven og motorferdselloven. Ofte må brukerne ha løyve fra både verneforskrifta og generelt lovverk (plan- og bygningsloven og motorferdselloven).

Fylkesmannen i Hedmark hadde forvaltningsansvaret for verneforskriften fram til opprettelsen av nasjonalparkstyret. Miljøvernavdelingen har erfaring og fagkunnskap som nasjonalparkforvalteren kan dra nytte av i sitt arbeid, og forvalteren deltar i fagsamlinger der dette er relevant. I tillegg har fylkesmannen klagerett på vedtak som blir fattet av verneområdestyret.

Fylkeskommunen er representert politisk i verneområdestyret. I tillegg har fylkeskommunen myndighet etter kulturminneloven og fagkompetanse knyttet til kulturminneforvaltning-, skjøtsel og restaurering.

Sentrale dokumenter

Naturmangfoldloven ble satt i kraft 1. juli 2009, og erstatter Naturvernloven fra 1970. Vedtak fattet etter Naturvernloven er fortsatt gjeldende, men naturmangfoldloven har satt en del nye kriterier til saksbehandling (vurdering av miljørettslige prinsipper etter §§ 8-12) og generelle unntaksregler i verneforskriftene er erstattet av § 48 i naturmangfoldloven.

Verneforskriften for Fulufjellet nasjonalpark og Fregn naturreservat ble fastsatt ved vernevedtaket 27. april 2012. Verneforskriften er juridisk bindende.

Forvaltningsplan for Fulufjellet nasjonalpark. Arbeidet med forvaltningsplanen startet i 2010. I arbeidet med planen har forvaltningsmyndigheten drøftet aktuelle forvaltningsmessige problemstillinger med ei lokal referansegruppe bestående av grunneiere, kommunen og andre brukerinteresser. Forslaget til forvaltningsplan ble sendt på en bred høringsrunde i perioden 24. oktober 2014 til 15. februar 2015. På bakgrunn av høringsuttalelsene har nasjonalparkstyret utarbeidet et revidert forslag til forvaltningsplan som ble oversendt Miljødirektoratet for endelig godkjenning 18. november 2015.

Hovedformålet med forvaltningsplanen er å trekke opp retningslinjer og konkretisere felles mål for forvaltningen, slik at formålet med etableringen av verneområdet blir ivaretatt. En forvaltningsplan skal være veiledende og være et praktisk hjelpemiddel for å opprettholde natur- og kulturverdiene og fremme formålet med vernet. Den skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel og tilrettelegging. Det er videre et mål at forvaltningsplanen skal etablere gode rutiner for samarbeid og oppgavefordeling mellom aktører lokalt, regionalt og nasjonalt. Den skal bidra til avklaring av hvordan ulike verne- og bruksinteresser skal håndteres.

Nasjonalparkstyrets arbeid 2015

Møter og befaringer for nasjonalparkstyret

Dato	Møtetype	Sted
14.01.2015	Styremøte	Innbygda, Trysil
23.02.2015	Styremøte	Telefonmøte
23.03.2015	Styremøte	Innbygda, Trysil
09.-10.06.2015	Styremøte og studietur	Vega og Lomsdal-Visten
30.11.2015	Styremøte	Hylleråsen, Engerdal

Saker til behandling i nasjonalparkstyret og delegerte saker

Styret har til sammen behandlet 16 saker i tillegg til referatsaker og orienterings-/drøftingsaker.

Nasjonalparkforvalter behandlet 7 delegerte saker (motorferdsel på snødekt mark og uttransportering av felt vilt med motorisert kjøretøy) i perioden 01.01.-31.12.2015. Delegerte saker refereres styret i etterkant.

Oversikt over dispensasjonssaker fra verneforskriften behandlet av Nasjonalparkstyret:

Type saker	Antall saker i 2015
Byggesaker og uttak av ved til hytte	1
Organisert ferdsel	1
Vedtak om økonomi og drift	2
Vedtak om plan, prosjekt og planarbeid	4
Vedtak om tilrettelegging og tiltak	1
Vedtak om tilskuddsmidler	2
Vedtak om supplering av faglig rådgivende utvalg	1
Vedtak om høringsinnspill	2
Vedtak om ressursbruk	1
Vedtak om flytting av forvaltningsknutepunkt	1
Totalt	16

Oversikt over delegerte dispensasjonssaker fra verneforskriften som er behandlet av nasjonalparkforvalter:

Type saker	Antall saker i 2015
Motorferdsel på snødekt mark	4
Uttransportering av felt elg eller hjort med motorisert kjøretøy	3

Mer informasjon om sakene finnes i styrets protokoller som er tilgjengelig på hjemmesiden (www.nasjonalparkstyret.no/Fulufjellet/). Alle vedtak truffet i medhold av naturmangfoldloven og verneforskriften er registrert på www.miljovedtaksregisteret.no. Her kan du også abonnere på vedtak som fattes i styret og av andre forvaltningsorgan.

Aktiviteter

Dato	Tema	Sted
20.01.2015	Forum for verneområdeforvaltere	Røros
26.01.2015	Møte med faglig rådgivende utvalg	Ljørdalen
27.-28.01.2015	Fjällkonferansen – arrangert av Länsstyrelsen Dalarna	Sälen, Sverige
11.02.2015	Møte med Destinasjon Trysil – orientering om forvaltningsplanen	Innbygda
16.02.2015	Møte mellom styreledere for Femundsmarka og Fulufjellet, sammen med berørte fylkesmenn.	Røros
04.03.2015	Møte med landbruksavdelingen v/Fylkesmannen i Hedmark ang. Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Hamar
12.03.2015	Møte med Länsstyrelsen Dalarna - Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Sälen, Sverige
18.-19.03.2015	Besøksstrategi – orientering fra Rondane nasjonalpark	Hjerkin
19.03.2015	Besøksstrategi – orientering fra Jotunheimen nasjonalpark	Lom
14.-15.04.2015	Nasjonalparkkonferanse for styremedlemmene og forvalterne	Trondheim
20.04.2015	Møte med arrangører av Ljørdalsdagene	Ljørdalen
27.04.2015	Møte med fylkesmannen og Länsstyrelsen Dalarna - Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Telefonmøte
29.04.2015	Møte ang. tiltak på Storbekkåsen med tiltakshaver - kontraktsinngåelse	Innbygda
09.04.2015	Møte med Trysil kommune (adm.kontaktutvalg) - orientering om aktuelle prosjekter i kommunen	Innbygda
18.05.2015	Møte med fylkesmannen og Länsstyrelsen Dalarna - Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Telefonmøte
01.06.2015	Møte med fylkesmannen og Länsstyrelsen Dalarna - Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Telefonmøte
12.06.2015	Møte med grunneier ang. tiltak på Storbekkåsen og generelt i Fulufjellet	Ljørdalen
26.06.2015	Møte med Statskog ang. stier, kommende planer og vedlikehold av vei i tilknytning til Fulufjellet	Elverum
03.07.2015	Befaring - tiltak på Storbekkåsen	Ljørdalen
04.07.2015	Ljørdalsdagene	Ljørdalen
05.08.2015	Befaring i Fulufjellet - registrering av stier med Länsstyrelsen Dalarna	Ljørdalen
13.08.2015	Møte med Hedmark fylkeskommune - Interreg-hovedprosjekt	Hamar
24.08.2015	Befaring i Fulufjellet med SNO – registrering av bygg og anlegg	Ljørdalen

Dato	Tema	Sted
31.08.-01.09	Forum forvaltere – gjennomgang av tiltak for tilrettelegging og info	Møre og Romsdal
03.09.2015	Møte med konsulent – Interreg-forprosjekt	Hamar
04.09.2015	Befaring med tiltakshaver ang. tiltak på Storbekås	Ljørdalen
16.09.2015	Besøk av NMBU-studenter fra Ås	Ljørdalen
21.-23.09.	Deltagelse på vernefagsamling arrangert av Miljødirektoratet	Sundvolden
15.-16.10.	Fulufjellets forskningsseminar – sammen med Länsstyrelsen i Dalarnas Län	Särna og Ljørdalen
22.10.2015	Møte med fylkesmannen og Länsstyrelsen Dalarna - Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Telefonmøte
26.10.2015	Befaring av slutførte- og igangsatte tiltak på Storbekås	Ljørdalen
09.-10.12.	Forum for verneområdeforvaltere – sammen med fylkesmennene	Oppdal
06.11.2015	Møte med fylkesmannen og Länsstyrelsen Dalarna - Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Telefonmøte
13.11.2015	Møte med Miljødirektoratet ang. forvaltningsknutepunkt	Trondheim
16.11.2015	Møte med konsulent – Interreg-forprosjekt	Innbygda
20.11.2015	Møte med fylkesmannen og Länsstyrelsen Dalarna - Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Telefonmøte
26.-27.11.	Embetssamling med Fylkesmannen i Hedmark	Hafjell
08.12.2015	Møte med fylkesmannen og Länsstyrelsen Dalarna - Interreg-forprosjekt «Besøksstrategi i Fulufjellet»	Telefonmøte

Prioriterte arbeidsoppgaver og gjennomførte tiltak

Nasjonalparkstyret gjennomfører hver høst et bestillingsmøte (tidl. bestillingsdialog) med SNO og søker samtidig om tiltaksmidler som tildeles av Miljødirektoratet. Bestillingsmøtene er en formalisert prosess mellom forvaltningsmyndigheten og Statens naturoppsyn (SNO) lokalt. Prosessen har til hensikt å sikre god dialog og forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og gjennomføring av de tiltak i felt som SNO kan utføre. Elektronisk søknads-senter (ESS) benyttes for innmelding av behov for midler til tiltak i verneområdene.

Tiltak 2014

I 2014 ble det produsert henvisningsskilt som ble satt opp ved aktuelle veikryss til Storbekås, innfallsportalen til Fulufjellet nasjonalpark. I påvente av den nye merkestrategien ble det også satt opp midlertidige informasjonsstativ med informasjon om parken ved diverse lokaliteter. Hoved-innfallsportalen til Fulufjellet ble i 2014 opparbeidet med to steinplater og bruddheller i Trysilssandstein.

Tiltak 2015

Bestillingen for 2015 ble vedtatt på møte i nasjonalparkstyret november 2014, og revidert i mars 2015 etter tildeling av midler. Styret fikk tildelt en samlet pott på kr. 180.000,- til tiltaksmidler og kr. 40.000,- til forvaltningsplanarbeidet. Følgende spesifiseringer ble gitt i tildelingsbrevet: «Tiltaksmidler i nasjonalparker og andre større verneområder skal være i tråd med

forvaltnings-/skjøtselsplan eller andre relevante styringsdokumenter. Midlene skal gå til tiltak som er nødvendig for å ta vare på verneverdiene, inkludert investeringsutgifter til skjøtsels- og besøksforvaltningsstiltak mv. Som tidligere avtalt kan tiltaksmidlene for Fulufjellet kan brukes til ferdigstilling av innfallsporten, jf. innmeldt prioritert tiltak».

I 2015 ble det kjøpt tjenester til registrering av stier i Fulufjellet med GPS som skal benyttes til utarbeiding av en felles kartbrosjyre om det helhetlige Fulufjellet på norsk og svensk side av riksgrensen. Nasjonalparkforvalter har igjennom høsten jobbet med kartbrosjyren sammen med Länsstyrelsen Dalarna. Det er søkt om midler til å trykke opp brosjyren i 2016.

Videre har styret valgt å bruke mest midler på å oppgradere hoved-innfallsportalen til Fulufjellet ved å opparbeide en tørrmur i Trysilsandstein, samt at det er startet produksjon av to rastebenker og et bord til bruk ved rasting på Storbekås. Rastebenk og bord er planlagt satt opp i 2016.

Styret benyttet ingen av midlene til forvaltningsplanarbeidet da planen fortsatt ligger til godkjenning i Miljødirektoratet.

SNO satte av 0,60 ukeverk til å gjennomføre registrering av bygg og anlegg i Fulufjellet og Fregn, samt oppsyn/tilsyn, informasjon mv. En del av registreringsarbeidet ble utført i 2015 og er planlagt gjennomført i løpet av 2016.

I 2015 ble følgende «bestilte» tiltak gjennomført:

Tiltak	Ansvar
Kontroll/tilsyn, informasjon mv.	SNO ²
Registrering av bygg og anlegg	SNO ²
Felles kartbrosjyre	NP-styret
Opparbeiding/oppgradering av innfallsport	NP-styret

²Se årsrapport SNO Fulufjellet for fullstendig oversikt.

Foto: Henriette Bøe Kildahl

Andre prioriterte oppgaver

Det ble tatt initiativ til å etablere et eget forum for nasjonalparkforvaltere og verneområdeforvaltere i Hedmark, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal. Dette forumet har gjennomført dagsmøter og befaringer samt et to dagers møte med fylkesmennene. Forumet har fungert som en god støtte til forvalterne i dette området. Samarbeidet har også bidratt til felles uttalelser ved høringer, og gjensidig støtte og kompetanseutveksling ved ulike typer av saksbehandling. Det har også resultert i et felles opplegg for opplæring av de nye styrene i 2016.

Nasjonalparkforvalter har bidratt med innlegg og foredrag til besøkende og interessenter i området, der iblant studenter fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Fulufjellets forskningsseminar og Länsstyrelsen i Dalarnas Län.

Nasjonalparkforvalter har også bidratt med mye tid og kunnskap til å få på plass et interregionalt forprosjekt sammen med Fylkesmannen i Hedmark og Länsstyrelsen i Dalarnas Län. Forprosjektet har dannet grunnlag for en søknad om et interregionalt hovedprosjekt mellom Nasjonalparkstyret for Fulufjellet og Länsstyrelsen i Dalarnas Län.

Økonomisk oversikt over midler disponert av nasjonalparkstyret 2015

Post	Formål	Bevilget	Disponert	Balanse
1420.31	Tiltaksmidler	180.000	159.254	20.746
1420.21	Drift styret	195.000	132.759,44	62.240,56
1420.21	Forvaltningsplan	40.000	0	40.000

Trond Skåret og Ole Martin Norderhaug raster på den nyoppførte tørrmuren på Storbekkåsen. Foto: Henriette Bøe Kildahl

Nasjonalparkstyret for Fulufjellet
Postboks 4034, 2306 HAMAR
Epost: fmhepost@fylkesmannen.no
Telefon: 62 55 11 87